

STORTINGET

Representantforslag 103 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Kathy Lie, Marian Hussein og Cato Brunvand Ellingsen

Dokument 8:103 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kirsti Bergstø, Kathy Lie, Marian Hussein og Cato Brunvand Ellingsen om en opptrappingsplan for habilitering og en nasjonal modell for veiledning i hjemmet

Til Stortinget

Bakgrunn

Habilitering er tjenester til barn, unge og voksne med medfødt eller tidlig ervervet funksjonsnedsettelse. Habiliteringstjenester foregår både i kommunene og spesialisthelsetjenestene, og et godt samarbeid mellom disse er avgjørende for gode tjenester.

KPMG evaluerte Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017–2019) og la fram sin rapport i desember 2020. I denne slår de fast at

«opptrappingsplanen i liten grad har 'truffet' habiliteringsfeltet og bidratt lite til sterkere satsing der.»

Det er behov for forsterket oppmerksomhet på barn, unge og voksne med habiliteringsbehov.

Regjeringen jobber med å inkorporere FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, CRPD, i norsk lov. Det er avgjørende viktig at helsetjenester, og i denne sammenhengen særlig habiliteringstjenester, har CRPD som grunnlag. Denne understreker behovet for å flytte fokus fra hva helsetjenestene mener er best for personen til hva personen selv eller dennes nærmeste familie mener er best. Gode habiliteringstjenester er kunnskapsbaserte, og fleksible og ut-

vikles i tett samarbeid med personen selv. God habilitering vektlegger personens og dennes families egne ønsker og verdier samt meningsfulle aktiviteter og gode relasjoner.

Mange familier med barn med funksjonsnedsettelse må kjempe en kamp for å få de tjenestene de trenger og har krav på. Flere tjenester i spesialisthelsetjenesten har lange ventetider for utredning og oppfølging, og i kommunene er nåløyet for å få bistand for trangt. Det er behov for økt kapasitet i habiliteringstjenestene i både spesialisthelsetjenesten og kommunen.

Familier trenger ofte bistand i hjemmet. Dette gjelder både assistanse og avlastning, og også veiledning i hverdagens situasjoner. Flere kommuner har gode tilbud. Eksempelvis har bydel Søndre Nordstrand i Oslo utviklet en modell for hjemmeveiledning til barn med nedsatt funksjonsevne/nevroutviklingsforstyrrelser, som har fått svært gode resultater ved evaluering. En nasjonal modell for veiledning i hjemmet kan legge grunnlag for en mer helhetlig tilnærming, og et bedre og mer effektivt hjelpetilbud og gi støtte til kommunene.

Det meldes om kompetanseutfordringer både i spesialisthelsetjenesten og i kommunene. Det er vanskelig å rekruttere personell med tilstrekkelig kompetanse. Det er behov for styrket kompetanse i habiliteringstjenestene i både spesialisthelsetjenesten og kommunen.

Forholdet mellom psykisk helse og habilitering er utfordrende. Ofte blir personer med funksjonsnedsettelse kasteballer mellom ulike system, både i spesialisthelsetjenesten og i kommunene, som ikke ønsker å ta ansvar og som heller ikke bygger opp riktig kompetanse. Dermed får ikke disse personene tilstrekkelig eller rett psykisk helsehjelp. Kunnskap og kapasitet på psykisk helse og funksjonsnedsettelse må styrkes og avklares.

Habiliteringsfeltet regnes som forskningssvakt. For å yte best mulige helsetjenester, og å få mest mulig ut av tilgjengelige ressurser, er en avhengig av å vite at det man gjør er nyttig. Det er nødvendig å vurdere forskning på habiliteringsfeltet og hvordan denne anvendes i tjenestene.

Overgangen fra barnehabilitering til voksenhabilitering kan være utfordrende, og noen grupper får også svært varierende oppfølging i voksen alder. Voksne med cerebral parese er en av disse gruppene der systematisk oppfølging i voksen alder oppleves mangelfull.

Regjeringen legger stor vekt på sitt arbeid med ny helse- og samhandlingsplan, som er ventet høsten 2023. I invitasjonsbrevet der det ble bedt om innspill, er ikke habilitering nevnt som en del av planen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen fremme en opptrappingsplan for habilitering som en del av Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Planen skal omfatte habiliteringstjenester i kommunene og i spesialisthelsetjenestene og også samhandling mellom disse.
2. Stortinget ber regjeringen legge fram en nasjonal modell for veiledning i hjemmet og hverdagslivet til barn med nedsatt funksjonsevne, og komme med anbefalinger til hvordan kommunene og spesialisthelsetjenesten kan sikre at pårørende får den bistanden de har behov for.

19. januar 2023

Kirsti Bergstø

Kathy Lie

Marian Hussein

Cato Brunvand Ellingsen